

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2010. november 9.*

A C-540/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberster Gerichtshof (Ausztria) a Bírósághoz 2008. december 4-én érkezett, 2008. november 18-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG**

és

az **„Österreich“-Zeitungsverlag GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano (előadó), J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev tanácselnökök, Juhász E., G. Arestis, A. Borg Barthet, P. Lindh és T. von Danwitz bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. január 19-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG képviseletében S. Korn és G. Korn Rechtsanwälte,
- az „Österreich”-Zeitungsverlag GmbH képviseletében P. Zöchbauer Rechtsanwalt és W. Zekert Geschäftsführer,
- az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer és A. Posch, meghatalmazotti minőségben,
- a belga kormány képviseletében T. Materne, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében M. Lumma, J. Möller és S. Unzeitig, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Bizottság képviselőjében F. Erlbacher és W. Wils, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2010. március 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) (HL L 149., 22. o.; a továbbiakban: irányelv) 3. cikke (1) bekezdésének és 5. cikke (2) és (5) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- ² A kérelmet a Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG (a továbbiakban: Mediaprint) és az „Österreich”-Zeitungsverlag GmbH elnevezésű sajtóvállalkozások között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, melynek tárgya az alapügy alperese által szervezett, bónusszal történő eladás jogszerűsége.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 Az irányelv (6). (8), (9), és (17) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„(6) Ez az irányelv [...] közelíti a tagállamoknak a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó jogszabályait, ideértve a fogyasztók gazdasági érdekeit közvetlenül sértő tisztességtelen reklámokat, amelyek ezáltal közvetett módon sértik a jogszerűen eljáró versenytársak gazdasági érdekeit is. Az arányosság elvével összhangban ez az irányelv védi a fogyasztókat az ilyen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok következményeitől, amennyiben ezek jelentősek, de elismeri, hogy egyes esetekben a fogyasztókra gyakorolt hatás elhanyagolható. Ez az irányelv nem vonatkozik a kizárólag a versenytársak gazdasági érdekeit sértő vagy a kereskedők közötti ügyletekhez kapcsolódó tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló nemzeti jogszabályokra, és nem is érinti azokat; a tagállamok – amennyiben úgy kívánják – a szubszidiaritás elvének teljes körű figyelembevételével és a közösségi joggal összhangban továbbra is maguk szabályozhatják ezeket a gyakorlatokat. [...]

[...]

- (8) Ez az irányelv közvetlenül védi a fogyasztó gazdasági érdekeit az üzleti vállalkozásoknak a fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataitól. [...]
- (9) Ez az irányelv nem érinti a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat károsultjai által indított egyéni kereseteket. Nem érinti továbbá a szerződések jogára, a szellemi tulajdonjogokra, a termékek egészségi és biztonsági jellemzőire, valamint a letelepedés feltételeire és az engedélyezési rendszerekre vonatkozó közösségi és nemzeti szabályokat, ideértve azokat a szabályokat, amelyek – a közösségi joggal összhangban – a szerencsejáték-tevékenységekre vonatkoznak, valamint nem érinti a közösségi versenyszabályokat és az ezek végrehajtására vonatkozó nemzeti rendelkezéseket. A tagállamoknak így lehetőségük nyílik a fogyasztók egészségének és biztonságának védelme okán arra, hogy például az alkohol, a dohánytermékek vagy a gyógyszerek tekintetében a kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó korlátozásokat és tilalmakat a saját területükön, a kereskedő fő tevékenységi helyétől függetlenül fenntartsanak vagy bevezessenek. [...]

[...]

- (17) A fokozottabb jogbiztonság érdekében kívánatos meghatározni azokat a kereskedelmi gyakorlatokat, amelyek minden körülmények között tisztességtelenek. Ezért az I. melléklet minden ilyen gyakorlatot tartalmaz. Kizárólag ezek azok a kereskedelmi gyakorlatok, amelyeket az 5–9. cikk rendelkezései szerint történő eseti vizsgálat nélkül is tisztességtelennek kell tekinteni. A felsorolás csak ezen irányelv felülvizsgálata révén módosítható.”

- 4 Az irányelv 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ennek az irányelvnek az a célja, hogy hozzájáruljon a belső piac megfelelő működéséhez, valamint hogy a fogyasztók gazdasági érdekeit sértő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási tagállami rendelkezések közelítése révén magas szintű fogyasztóvédelmet valósítson meg.”

- 5 Az irányelv 2. cikkének d) pontja a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

- d) »az üzleti vállalkozásoknak a fogyasztókkal szemben folytatott kereskedelmi gyakorlatai« (a továbbiakban: »kereskedelmi gyakorlatok«): a kereskedő által kifejtett tevékenység, mulasztás, magatartási forma vagy megjelenítési mód, illetve kereskedelmi kommunikáció – beleértve a reklámot és a marketinget is –, amely közvetlen kapcsolatban áll valamely terméknek a fogyasztó részére történő eladásösztönzésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával.”

- 6 Az irányelv 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ezt az irányelvet az üzleti vállalkozásoknak a termékhez kapcsolódó kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően és azt követően, valamint a lebonyolítás során, a fogyasztókkal szemben folytatott, az 5. cikkben meghatározott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatára kell alkalmazni.

(2) Ez az irányelv nem érinti a szerződések jogát és különösen a szerződések érvényességére, létrejöttére és joghatásaira vonatkozó szabályokat.

(3) Ez az irányelv nem érinti a termékek egészségi és biztonsági vonatkozásaira alkalmazandó közösségi vagy nemzeti szabályokat.

[...]"

7 Az irányelv 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok nem korlátozhatják sem a szolgáltatások nyújtásának szabadságát, sem az áruk szabad mozgását az ezen irányelv által közelített területekhez tartozó indokok alapján.”

8 Az irányelvnek „A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma” című 5. cikke a következőket írja elő:

„(1) Tilos tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat alkalmazni.

(2) A kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amennyiben:

a) ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel,

és

b) a termékkel kapcsolatban jelentősen torzítja vagy torzíthatja azon átlagfogyasztó gazdasági magatartását, akihez eljut, vagy aki a címzettje, illetve – amennyiben a kereskedelmi gyakorlat egy bizonyos fogyasztói csoportra irányul – a csoport átlagtagjának a gazdasági magatartását.

[...]

(4) Különösen tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, amely:

a) a 6. és 7. cikkben meghatározott módon megtévesztő,

vagy

b) a 8. és 9. cikkben meghatározott módon agresszív.

(5) Az I. melléklet tartalmazza azoknak a kereskedelmi gyakorlatoknak a felsorolását, amelyek minden körülmények között tisztességtelennek minősülnek. Ugyanezt a felsorolást kell alkalmazni minden tagállamban, és a felsorolás csak ezen irányelv felülvizsgálata révén módosítható.”

A nemzeti jog

- 9 A tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló, 1984. évi szövetségi törvény (Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb 1984), (BGBl. I., 448/1984. sz.) a BGBl. I., 136/2001. számában kihirdetett változatában (a továbbiakban: UWG) 9bis §-a következőképpen rendelkezik:

„(1) Aki kereskedelmi forgalomban a verseny céljából

1. nyilvános közleményekben vagy egyéb olyan közlésekben, amelyek egy nagyobb személyi körhöz szólnak, meghirdeti, hogy a fogyasztóknak a termékek vagy szolgáltatások mellett ingyenes kiegészítő kedvezményeket (bónuszokat) nyújt, vagy fogyasztóknak időszaki nyomtatványok mellett ingyenes kiegészítő kedvezményeket (bónuszokat) kínál, ilyeneket meghirdet vagy nyújt, vagy

2. üzleti vállalkozásoknak termékek vagy szolgáltatások mellett ingyenes kiegészítő kedvezményeket (bónuszokat) hirdet meg vagy nyújt,

a magatartás abbahagyására és kártérítésre kötelezhető. Ez vonatkozik arra az esetre is, amikor a kiegészítő kedvezmények ingyenességét a termékek vagy szolgáltatások együttes árával, vagy a kiegészítő kedvezmény látszólagos árával, vagy más módon leplezik.

- 2) A fenti (1) bekezdés nem alkalmazandó abban az esetben, ha a kedvezmény:

1. a termék szokásos kiegészítője, vagy a termékhez szokás szerint hozzátartozó mellékszolgáltatás;
2. termékminta;
3. reklám célját szolgáló, a reklámozó vállalkozás jól látható és tartós megjelölését viselő tárgy;
4. kis értékű kedvezmény (bónuszok) vagy kis értékű apró tárgyak, feltéve, hogy az utóbbiak nem szerelhetők össze olyan tárggyá, melynek értéke meghaladja az egyedileg nyújtott tárgyak értékét;

5. meghatározott vagy meghatározott módon számítandó pénzösszeg, amelyet nem mellékelnek az áruhoz;
6. ugyanezen termék, meghatározott mennyiségben vagy egyszerű törtrészként ki-számítandó mennyiségben;
7. tájékoztatás vagy tanácsok nyújtása, vagy
8. részvételi lehetőség biztosítása olyan promóciós játékban (nyereményjáték), amelyben az egyéni részvételi jegyeknek az értéke, amely a nyeremény értékének a kiadott részvételi jegyek (sorsjegyek) számához való viszonyításából adódik, nem haladja meg a 0,36 eurót, és amelyben a nyeremény teljes értéke nem haladja meg a 21 600 eurót; erre csak saját részvételi jegy útján kerülhet sor. A 8. pont nem alkalmazandó az időszaki lapokhoz csatolt kedvezményekre.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

¹⁰ Az „Österreich” című napilap, amely az alapügy alperesének tulajdonában áll, 2007. november 25-től 2007. december 6-ig meghirdette „az év focistájának” megválasztását,

és az olvasókat felhívta a promóciós játékban való – az interneten vagy a napilapban szereplő szavazókupon segítségével történő – részvételre. A játékban való részvétellel vacsorát lehetett nyerni a megválasztott focistával.

- 11 A Mediaprint, mivel úgy vélte, hogy a nyeremény megszerzésének az újság megvásárlásával egybekötött lehetősége az UWG 9bis. §-a (1) bekezdésének 1. pontja értelmében jogellenes bónusznak minősül, a Handelsgericht Wientől (bécsi kereskedelmi bíróság) azt kérte, hogy kötelezze az alapügy alperesét az említett tevékenység abbahagyására. Míg az említett bíróság helyt adott a kérelemnek, a fellebbezést elbíráló Oberlandesgericht Wien (bécsi regionális fellebbviteli bíróság) azt állapította meg, hogy a bónusszal történő eladás tilalma kizárólag akkor alkalmazandó, ha a meghirdetett nyeremény alkalmas arra, hogy a vásárlóközönséget a lap megvételére ösztönözze. A fellebbezést elbíráló bíróság álláspontja szerint azonban a jelen ügyben nincs szó ilyen „vonzóerőről”, különös tekintettel arra, hogy a vásárlóközönség a promóciós játékban az interneten is részt vehetett.
- 12 A Mediaprint ezt követően e határozat ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Oberster Gerichtshofhoz. E bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában először is megállapítja, hogy az UWG 9bis. § (1) bekezdésének 1. pontja a bónusszal történő eladásra vonatkozóan általános tilalmat ír elő, amelynek célja mind a fogyasztók védelmének, mind pedig a hatékony verseny fenntartásának a biztosítása. Ennek megállapítása után a kérdést előterjesztő bíróságban felmerült a kérdés, hogy e rendelkezés nem ellentétes-e az irányelvvel, amelynek ezzel szemben a fogyasztók védelme a célja, és kizárólag a fogyasztók és a vállalkozások közötti viszonyokra vonatkozik.

- 13 Az Oberster Gerichtshof, mivel úgy vélte, hogy az általa meghozandó döntés az irányelv értelmezésétől függ, úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e az [irányelv] 3. cikkének (1) bekezdésével és 5. cikkének (5) bekezdésével, vagy ennek az irányelvnek más rendelkezéseivel az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján tilos időszaki lapokhoz csatolt ingyenes kiegészítő kedvezmények meghirdetése, kínálása vagy nyújtása, illetve amely alapján az ingyenes kiegészítő kedvezmények más árukhoz vagy szolgáltatásokhoz történő csatolása a kimerítő jelleggel felsorolt kivételeken túlmenően tilos, anélkül hogy az egyedi esetben meg kellene vizsgálni ennek a kereskedelmi gyakorlatnak a megtévesztő, agresszív vagy egyébként tisztességtelen jellegét, abban az esetben is, ha ez a szabályozás nem csak a fogyasztóvédelem célját, hanem olyan más célokat is szolgál, amelyekre az irányelv tárgyi hatálya nem terjed ki, mint például a sajtó sokszínűségének a fenntartása vagy a gyengébb versenytársak védelme?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén önmagában már azért tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e az [irányelv] 5. cikkének (2) bekezdése értelmében az, ha egy nyereményjátékban a részvételt egy újság megvásárlásához kapcsoltan teszik lehetővé, mert ez a részvételi lehetőség az érintett kör legalábbis egy része számára ugyan nem az egyetlen, minden bizonnyal azonban a döntő indoka az újság megvételének?”

- 14 Az osztrák kormány a Bíróság Hivatalához 2009. július 27-én benyújtott levelében a Bíróság eljárási szabályzata 44. cikke 3. §-ának második albekezdése alapján kérte, hogy az ügyben a nagytanács határozzon.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 15 Az előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében azt kérdezi, hogy az irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely általános tilalmat ír elő a bónusszal történő eladásra, és amely nem csak a fogyasztók védelmét szolgálja, hanem más célokat is követ, mint például a sajtó sokszínűségének a fenntartása vagy a gyengébb versenytársak védelme.
- 16 A feltett kérdés megválaszolása érdekében először is meg kell határozni, hogy a bónusszal történő eladásnak az alapügyben vitatott tilalma az irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e, és ennek folytán érvényesek-e rá az utóbbi irányelvben szereplő előírások.
- 17 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az irányelv 2. cikkének d) pontja különösen tág megfogalmazást használ, amikor a „kereskedelmi gyakorlat” fogalmát úgy határozza meg, mint a „kereskedő által kifejtett tevékenység, mulasztás, magatartási forma vagy megjelenítési mód, illetve kereskedelmi kommunikáció – beleértve a reklámot és a marketinget is –, amely közvetlen kapcsolatban áll valamely terméknek a fogyasztó részére történő eladásösztönzésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával”.
- 18 Márpedig meg kell állapítani, hogy az alapügyben vitatotthoz hasonló, olyan promóciós akciók, amelyek a fogyasztó valamely nyereményjátékban való ingyenes részvételét bizonyos mennyiségű áru megvételétől vagy szolgáltatás igénybevételelől teszik függővé, nyilvánvalóan a piaci szereplő kereskedelmi stratégiájába illeszkednek, és közvetlenül a piaci szereplő részéről történő eladásösztönzést és a

piaci szereplő eladásainak növelését célozzák. Ebből következően az ilyen akciók az irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében kereskedelmi gyakorlatoknak minősülnek, és következésképpen az irányelv hatálya alá tartoznak (lásd a C-304/08. sz. Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben 2010. január 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-217. o.] 37. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 19 Ezt a következtetést nem vonhatják kétségbe a Mediaprint, valamint az osztrák és a belga kormány azon észrevételei, amelyek szerint az alapügyben vitatott eladásösztönzésre azért nem vonatkozik az irányelv, mert az kifejezetten egy európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó bizottsági javaslat (COM (2001) 546 végleges) tárgyát képezte, melyet módosítottak (COM (2002) 585 végleges). E tekintetben elegendő megállapítani, hogy e körülmény önmagában – különös tekintettel arra, hogy az említett javaslatot 2006-ban visszavonták, az tehát nem vezetett rendelet elfogadásához – nem zárhatja ki, hogy az ilyen gyakorlatok az uniós jog jelenlegi állapotában az említett irányelv értelmében tisztességtelen gyakorlatoknak minősüljenek, és annak hatálya alá tartozzanak (a fent hivatkozott Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben hozott ítélet 33. pontja).
- 20 Ennek megállapítását követően meg kell még vizsgálni, hogy az UWG 9bis § (1) bekezdésének 1. pontjához hasonló nemzeti rendelkezés tartozhat-e az irányelv hatálya alá attól függetlenül, hogy – amint a kérdést előterjesztő bíróság rámutat – a célkitűzése az irányelv célkitűzésénél szélesebb körű, mivel nem csak a fogyasztók védelmét célozza, hanem más célok elérésére is törekszik.
- 21 E tekintetben meg kell állapítani, hogy – amint a Bíróság a jelen ítélet 17. pontjában is hangsúlyozta – az irányelvet különösen széles tárgyi hatály jellemzi, amely kiterjed minden olyan kereskedelmi gyakorlatra, amely közvetlen kapcsolatban áll a valamely termék vonatkozásában a fogyasztó részére folytatott eladásösztönzéssel, a terméknek a fogyasztó részére történő értékesítésével vagy szolgáltatásával. Az említett irányelv (6) preambulumbekkezdéséből következően e hatályból csak azok a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó nemzeti jogszabályok zárhatók

ki, amelyek „kizárólag” a versenytársak gazdasági érdekeit sértik, vagy szakemberek közötti ügyleteket érintenek.

- 22 Ez azonban nyilvánvalóan nem áll fenn az alapügy tárgyát képező nemzeti rendelkezés esetében.
- 23 Amint ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, az UWG 9bis § (1) bekezdésének 1. pontja kifejezetten a fogyasztók védelmére, és nem kizárólag a versenytársak vagy egyéb piaci szereplők védelmére irányul.
- 24 Ezenfelül az iratanyagból következik, hogy az UWG-t, amely a tisztességtelen piaci magatartásról szóló nemzeti törvény, a 2007. december 13-i törvény (BGBl. I., 79/2007) átdolgozta, anélkül egyébként, hogy az említett 9bis § módosította volna, éppen az irányelv Ausztriában való átültetésének a biztosítása céljából. Következésképpen a nemzeti jogalkotó úgy vélte, hogy e törvény alkalmas arra, hogy a belső jognak az irányelvvel való összhangját biztosítsa, és következésképpen az irányelv (8) preambulumbekzdésének megfelelően lehetővé teszi „a fogyasztó gazdasági érdekei[nek] az üzleti vállalkozásoknak a fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataitól [való védelmét]”, és az irányelv 1. cikkének megfelelően a „magas szintű fogyasztóvédelem” biztosítását.
- 25 Ebben az összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy az osztrák kormány a tárgyaláson azzal érvelt, hogy az alapügyben vitatott nemzeti rendelkezés nem tartozik az irányelv hatálya alá, mivel alapvetően a sajtó sokszínűségének az Ausztriában történő fenntartása a célja. Az osztrák kormány tehát eltérően foglalt állást az említett rendelkezés céljainak a kérdést előterjesztő bíróság általi, a jelen ítélet 12. és 20. pontjában összefoglalt értékeléséhez képest.

- 26 Meg kell jegyezni azonban, hogy még annak feltételezése esetén is, hogy az alapügyben vitatott nemzeti rendelkezés célja alapvetően a sajtó sokszínűségének az Ausztriában történő fenntartása, a tagállamok azon lehetősége, hogy a területükön olyan intézkedéseket tartsanak hatályban vagy vezessenek be, amelyeknek a célja vagy a hatása a kereskedelmi gyakorlatoknak a sajtó sokszínűségének a fenntartásához kapcsolódó indokok miatt történő tisztességtelenné minősítése, nem szerepel az irányelv hatályát illetően az irányelv (6) és (9) preambulumbekzdésében, valamint 3. cikkében felsorolt eltérések között.
- 27 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az irányelv teljes mértékben harmonizálja a vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataira vonatkozó szabályokat.
- 28 Következésképpen az osztrák kormány nem hivatkozhat jogosan arra, hogy az UWG 9 bis § (1) bekezdésének 1. pontja nem tartozik az irányelv hatálya alá amiatt, hogy alapvetően a sajtó sokszínűségének a fenntartását célozza.
- 29 Ennek megállapítását követően ellenőrizni kell, hogy az irányelvvel ellentétes-e az UWG 9 bis. §-a (1) bekezdésének (1) pontjában a bónusszal történő eladásra vonatkozóan előírthoz hasonló tilalom.
- 30 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy mivel az irányelv a vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataira vonatkozó szabályokat teljes mértékben harmonizálja, – ahogyan azt az irányelv 4. cikke kifejezetten kimondja – a tagállamok nem fogadhatnak el az irányelvben foglaltaknál korlátozóbb intézkedéseket, még a magasabb szintű fogyasztóvédelem biztosítása érdekében sem (a fent hivatkozott Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben hozott ítélet 41. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 31 Azt is meg kell állapítani, hogy az irányelv 5. cikke, amely előírja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmát, felsorolja azokat a kritériumokat, amelyek alapján e tisztességtelen jelleg megállapítható.
- 32 Az említett cikk (2) bekezdése értelmében tehát a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amennyiben ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel, és a termékkel kapcsolatban jelentősen torzíttja vagy torzíthatja az átlagfogyasztó gazdasági magatartását.
- 33 Ezenfelül az 5. cikk (4) bekezdése a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok két pontosan elkülönített kategóriáját határozza meg, nevezetesen a „megtévesztő gyakorlatokat”, és az „agresszív gyakorlatokat”, amelyek az irányelv 6. és 7., illetve 8. és 9. cikkében meghatározott kritériumoknak felelnek meg.
- 34 Végezetül az irányelv az I. mellékletében a kimerítő felsorolását tartalmazza annak a 31 kereskedelmi gyakorlatnak, amelyek az említett irányelv 5. cikkének (5) bekezdése értelmében „minden körülmények között” tisztességtelennek minősülnek. Következésképpen, amint azt az irányelv (17) preambulumbekkezdése kifejezetten kijelenti, kizárólag ezek azok a kereskedelmi gyakorlatok, amelyeket az irányelv 5–9. cikkének rendelkezései szerint történő eseti vizsgálat nélkül is tisztességtelennek lehet tekinteni.
- 35 Az alapügyben vitatott nemzeti szabályozás tekintetében kétségtelen, hogy az irányelv I. mellékletében nem szerepelnek olyan gyakorlatok, amelyek abban állnak, hogy a fogyasztók számára a termékek vásárlásához vagy a szolgáltatások igénybevételéhez kapcsolódóan bónuszt kínálnak. Következésképpen e gyakorlatok nem tilthatók minden körülmények között, hanem csak olyan külön elemzés alapján, amely lehetővé teszi azok tisztességtelen jellegének a megállapítását.

- 36 Meg kell azonban állapítani, hogy az UWG 9bis § (1) bekezdésének 1. pontja megtilt minden olyan kereskedelmi ügyletet, amely a bónusz kínálását áruk megvételéhez vagy szolgáltatások igénybevételéhez kapcsolja. Másként fogalmazva az ilyen jellegű ügyletekre általános tiltás vonatkozik anélkül, hogy az egyes esetek ténybeli összefüggéseire tekintettel meg kellene állapítani, hogy a szóban forgó kereskedelmi ügylet „tiszteességtelen” jellegű-e az irányelv 5–9. cikkében szereplő kritériumok alapján.
- 37 Másrészt az ilyen nemzeti szabályozás, amely az irányelvben foglaltaknál korlátozóbb jellegű intézkedéseket ír elő, sérti az irányelv 4. cikkének tartalmát, amely kifejezetten megtiltja a tagállamoknak, hogy ilyen intézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, még akkor is, ha az intézkedések célja a magasabb szintű fogyasztóvédelem biztosítása.
- 38 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az irányelvvel ellentétes az alapügyben vitatott nemzeti rendelkezés által előírt, hasonló, az olyan kereskedelmi ajánlatokra vonatkozó tilalom, amelyek a bónusz nyújtását áruk megvételéhez vagy szolgáltatások igénybevételéhez kapcsolják.
- 39 Az a körülmény, hogy az UWG 9 bis § (2) bekezdése a bónusszal történő eladásra vonatkozó tilalom alól előír néhány kivételt, e következtetést nem teheti kétségesé.
- 40 Amint ugyanis a Bíróság már megállapította, még ha e kivételek alkalmasak is arra, hogy korlátozzák a bónusz kínálását termék megvételéhez vagy szolgáltatás igénybevételéhez kapcsoló kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó tilalom hatályát, továbbra is igaz, hogy e kivételek korlátozott és előre meghatározott jellegük miatt nem léphetnek a kereskedelmi gyakorlat „tiszteességtelen” jellegének vizsgálata helyébe, amelynek az irányelv 5–9. cikkében előírt kritériumok alapján való elvégzése minden egyes eset ténybeli összefüggéseit illetően kötelező, ha az alapügyhöz hasonló módon az irányelv I. mellékletében fel nem sorolt gyakorlatról van szó (lásd a fent hivatkozott

Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben hozott ítélet 53. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 41 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben vitatotthoz hasonló, olyan nemzeti rendelkezés, amely általános tilalmat ír elő a bónusszal történő eladásra, és amely nem csak a fogyasztók védelmét szolgálja, hanem más célokat is követ.

A második kérdésről

- 42 Az előterjesztő bíróság a második kérdésével azt kívánja megtudni, hogy az első kérdésre adott igenlő válasz esetén a bónusszal történő eladást az irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében vett tisztességtelen gyakorlatnak kell-e tekinteni önmagában amiatt, hogy a nyeremény lehetősége – az érintett kör legalábbis egy része számára – döntő indoka a fő termék megvételének.
- 43 Amint a jelen ítélet 35. pontjában megállapításra került, ha az irányelv hatálya alá tartozó valamely kereskedelmi gyakorlat nem szerepel az irányelv I. mellékletében, e gyakorlat csak a különösen az irányelv 5–9. cikkében felsorolt kritériumok alapján végzett külön elemzés alapján tekinthető tisztességtelennek, és csak ilyen elemzés alapján tiltható meg.
- 44 Az a körülmény, hogy a promóciós játékban való részvétel lehetősége az érintett kör legalábbis egy része számára döntő indoka az újság megvételének, egyike azoknak a tényezőknek, amelyeket a nemzeti bíróság az említett elemzés keretében figyelembe vehet.

- 45 Ez a körülmény ugyanis a nemzeti bíróságot arra a megállapításra ösztönözheti, hogy a vitatott kereskedelmi gyakorlat az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében jelentősen torzíttja vagy torzíthatja a fogyasztó gazdasági magatartását.
- 46 Ez a körülmény azonban önmagában semmi esetre sem teszi lehetővé a bónusszal történő eladásnak az irányelv értelmében vett tisztességtelen piaci gyakorlattá minősítését. Az ilyen minősítéshez azt is ellenőrizni kell, hogy a kérdéses gyakorlat az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében ellentétes-e a szakmai gondosság követelményeivel.
- 47 E körülmények között a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a nyereményjátékban való részvétel lehetőségének valamely újság megvásárlásához kapcsolása nem minősül az irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében vett tisztességtelen gyakorlatnak önmagában amiatt, hogy a játékban való részvétel lehetősége – az érintett kör legalábbis egy része számára – döntő indoka volt az újság megvételének.

A költségekről

- 48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EKG tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben vitatotthoz hasonló, olyan nemzeti rendelkezés, amely általános tilalmat ír elő a bónusszal történő eladásra, és amely nem csak a fogyasztók védelmét szolgálja, hanem más célokat is követ.**
- 2) **A nyereményjátékban való részvétel lehetőségének valamely újság megvásárlásához kapcsolása nem minősül az irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében vett tisztességtelen gyakorlatnak önmagában amiatt, hogy a játékban való részvétel lehetősége – legalábbis az érintett fogyasztók egy része számára – döntő indoka volt ezen újság megvásárlásának.**

Aláírások